

Trädinventering – kan göras året om

Att inventera träd är för många förvaltare ett kontinuerligt arbete som sträcker sig över hela året. Varje säsong erbjuder unika möjligheter, men också utmaningar – som på olika sätt påverkar inventeringens effektivitet och kostnad. Genom att förstå hur årstiderna skiljer sig kan du som beställare planera smartare och få ut mer av varje inventeringstillfälle.

Gustav Nässlander
vd Trädkontoret

Nicolaj Josephsson Branda
landskapsingenjör
Trädkontoret

Det är många kommuner och andra markförvaltare i Sverige som just nu investerar i att inventera sina trädbestånd. Behovet av riskbedömning och andra besiktningsmodeller är lika stort året runt, men när inventeringen bör genomföras råder det delade meningar om. Det är inte sällan vi får frågor om huruvida vi verkligen kan inventera på vintern. Här delar vi som arbetar med storskaliga trädinventeringar med oss av våra erfarenheter samt vilka för- och nackdelar vi ser med att inventera under olika årstider. Vi har valt att dela upp året i fyra olika kvartal, som följer kalenderåret. Detta då exempelvis kommunernas budgetår till stor del styr när beställningar kommer in, och därför också påverkar hur uppbokade vi som trädkonsulter är.

Vinter (januari–mars): Under vintern har många konsulter mer tillgänglig tid, vilket gör det lättare att planera in omfattande inventeringsuppdrag. En erfaren inventerare kan artbestämma träd även på vinterkvist, och i vissa fall är knopparna till och med lättare att identifiera än bladen. En kal krona gör konditions- (sammansatt begrepp för en kombination av trädets vitalitet, skador och strukturella kondition) och riskbedömningar enklare, då skador och strukturer syns tydligt utan löv. Däremot försvårar snötäckt mark bedömningen av rotsystemet. Under vintern framträder vissa svampar, exempelvis

vinterskivling – vilket kan vara värdefullt för riskbedömningar. Sammanfattningsvis är vintern en tid som generellt medverkar till hög kvalitet och träffsäkerhet, men kallt väder sänker takten i fält och korta dagar begränsar arbetstiden.

Vår (april–juni): Våren är en hektisk period för konsulter, som ofta har många uppdrag då – vilket gör att det kan vara svårt att lägga längre sammanhängande perioder på enkom inventering. I bedömningen av träd som precis har slagit ut kan vitaliteten ibland överskattas, och de nyutsprungna bladen gör artidentifikationen lite mer osäker. Sent på våren är en del svampar, exempelvis stubbdyna, lättare att upptäcka tack vare nya fruktkroppar. Våren är alltså en tid då det är hög konkurrens om konsulternas tid, och där artbestämningen är något svårare än annars.

Sommar (juli–september): Under sommaren frigörs fler resurser eftersom andra uppdrag går in i vilofas, samtidigt ska såklart även trädkonsulter ha semester. Vitaliteten på träden är enkel att bedöma när träden står i full bladmassa, men täta kronor kan lätt dölja skador och håligheter. Artidentifikationen är också enklare, särskilt för namnsorter där bladfärg eller form spelar stor roll. Sommaren innebär goda arbetsförhållanden med långa ljusa dagar och möjligheter till längre fältpass och högt tempo. Det är kanske

den behagligaste perioden att jobba med inventering, och träffsäkerheten är generellt hög.

Höst (oktober–december): Hösten är ofta en pressad period för trädkonsulter eftersom många uppdrag ska slutföras samtidigt på grund av beställarnas behov av leverans innan budgetårets slut. Artidentifikation är normalt sett lätt på hösten och det är även vanligt att hitta svampar som fjällig tofsskivling och honungsskivling just då – vilket är viktigt vid riskbedömningar. Det ofta regniga höstvädret påverkar både utrustning och arbetsflöde, och en blöt skärm gör inmatningen mer tidskrävande. Mot slutet av året kan kylan också ställa till problem, och när dagarna blir kortare blir effektiviteten lidande.

Budgetera i tid, det finns pengar att spara

En tidig beställning skapar flexibilitet i planeringen och kan ge ett lägre pris per träd. Senare beställningar är förstås alltid möjliga, men räkna med att många konsulter är fullbokade mot senhösten. Med längre planeringshorisont kan inventeringen också förläggas till dagar med bättre förutsättningar, vilket förbättrar både effektivitet och träffsäkerhet. Med god framförhållning och förståelse för årstidernas för- och nackdelar kan beställare och konsulter tillsammans optimera både resultat och kostnadseffektivitet. ●

Foto: Kalle Wanhainen

Bedömning av träd på vintern kan vara riktigt trevligt.

SÄKRA DIN PLATS PÅ VÅRENS KURSER!

PÅ WEBBEN

18 MARS
VÄXTANVÄNDNING I FOKUS - ROSOR

25 MARS
REGNBÄDDAR OCH DESS VÄXTLIGHET

I STOCKHOLM
8 APRIL
VÄXTKVALITET

14 APRIL - 9 JUNI
TCYK YRKESBEVIS 8.1 - VÄXTKÄNNEDOM

LÄR DIG MER OM ROSOR TILL OFFENTLIG MILJÖ!

www.stangbyakademi.nu

Stångby AKADEMI